

Lidia Derfert-Wolf
Biblioteka Główna Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego
w Bydgoszczy

Międzynarodowe repozytorium z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej E-LIS

International Repository for Library and Information Science E-LIS

Streszczenie

W referacie przedstawiono międzynarodowe repozytorium E-LIS, tworzone w celu samodzielnego archiwizowania dokumentów elektronicznych z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej. Dotychczas w E-LIS zdeponowano ponad 12 000 dokumentów z 98 krajów. Repozytorium jest publicznie dostępne i zarządzane przez wolontariuszy. Za jakość danych odpowiadają redaktorzy z 47 krajów. W referacie omówiono politykę dostarczania dokumentów, klasyfikację JITA, zagadnienia praw autorskich, metody wyszukiwania.

Słowa kluczowe: otwarte repozytorium, Open Access, bibliotekoznawstwo i informacja naukowa, współpraca, komunikacja naukowa, DSpace

Abstract

International Repository E-LIS has been created to support self-archiving of documents in library and information science. To date over 12 000 papers from 98 countries have been archived. The repository is a freely accessible voluntary enterprise. For the quality of data is responsible a team of volunteer editors from 47 countries. In the paper policy of acquisition of documents, JITA classification, copyright issues and search methods have been discussed.

Keywords: open repository, Open Access, librarianship, information science, cooperation, scientific communication, DSpace

Co to jest E-LIS?

E-LIS (<http://eprints.rclis.org/>¹) to otwarte archiwum dokumentów naukowych lub technicznych z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej oraz dziedzin pokrewnych. Oferuje naukowcom i praktykom autoarchiwizację swoich

¹ Wszystkie odesłania do stron internetowych przedstawiają wersję aktualną w dn. 10.08.2011 r.

prac, zapewnia długoterminową ochronę dokumentów oraz łatwy do nich dostęp. Inicjatywa powstała w 2003 r. jako przedsięwzięcie niekomercyjne i nie jest finansowane przez żadną organizację. Repozytorium jest tworzone przez międzynarodową społeczność i opiera się na dobrowolnej pracy osób z różnych środowisk. E-LIS jest wspierane przez wiele organizacji², m.in.:

- zespół AePIC z Cile (włoskiego konsorcjum akademickiego wspierającego E-LIS w sprawach technicznych) od 2003 r.,
- zespół FAO AIMS (Agricultural Information Management Standards) od 2010 r.,
- zespół DURASPACE od 2011 r.,
- CIEPI – International Centre for Research in Information Strategy and Development (stowarzyszenie stworzone przez członków E-LIS, dla jego prawnej reprezentacji).

The screenshot shows the homepage of the E-LIS repository. At the top left, there is a search bar with the text 'Search DSpace' and a 'Go' button. Below it is an 'Advanced Search' link. The left sidebar contains a 'Browse' section with categories like Author, Conferences, Countries, Journals/Books, Subjects, Submit Date, Title, and Years. There is also a 'Sign on to' section with options for email updates, My DSpace, and user profiles. The main content area features a 'Welcome to E-LIS' banner and a message stating 'We now have 12120 documents in our archive'. Below this is a 'Recent submissions' section with a list of articles, including 'Linking Genealogical Research to Library and Information Science' and 'Projectos de memoria ciudadana y biblioteca orientada a contenidos 2.0'. On the right side, there are sections for 'Looking for help?' with links to deposit, submission, and FAQ, and 'Before submitting your papers' with links to submission, copyright, privacy, and preservation policies. At the bottom right, there is a 'Follow us on Twitter' section and a 'Like us on Facebook' section with a 'Like' button.

Rys. 1. Strona główna repozytorium E-LIS
Źródło: E-LIS [on-line]. [Dostęp 10.08.2011], <http://eprints.rclis.org/>.

² Więcej informacji o organizacjach wspierających E-LIS na stronie <http://eprints.rclis.org/cms/support>.

Kierowanie E-LIS było w pierwszych latach niesformalizowane. Nad całością czuwał zespół kilku osób, w tym założycieli archiwum oraz informatyków. Prace redakcyjne powierzono bibliotekarzom ochotnikom z wielu krajów. Kontakty polegały niemal wyłącznie na wymianie e-maili, a prace postępowały niezwykle sprawnie, co zresztą dzieje się do dziś. Obecnie w E-LIS pracuje ponad 70 osób (głównie bibliotekarzy i informatyków) z 47 krajów. Struktura zarządzania została bardziej sformalizowana³. W 2011 r. powołano zarząd, który kreuje politykę rozwoju, nawiązuje współpracę z różnymi instytucjami, inicjuje nowe działania itp. W zarządzie zasiada dwóch prezesów, dwóch przedstawicieli redakcji, dwóch przedstawicieli stowarzyszenia CIEPI oraz dwóch redaktorów technicznych. Powołano również Komitet Doradczy złożony z osób i instytucji wspierających E-LIS.

Prace redakcyjne – na zasadzie wolontariatu, bez korzyści finansowych – są realizowane przez zespół 68 osób z 47 krajów pod kierunkiem czterech regionalnych redaktorów koordynujących pracami redakcji E-LIS na kilku kontynentach. Do zadań redaktorów krajowych⁴ należy m.in.:

- kontrola jakości metadanych,
- pomoc autorom w autoarchiwizacji,
- dbałość o zachowanie praw autorskich,
- promocja ruchu Open Access, głównie autoarchiwizacji.

Repozytorium E-LIS w latach 2003–2010 było tworzone za pomocą oprogramowania EPrints. Na przełomie lat 2010 i 2011 zostało przeniesione na platformę dedykowaną DSpace. Migracja nie spowodowała wielkich zmian w interfejsie graficznym – takie było założenie zespołu E-LIS. Wszyscy redaktorzy zostali włączeni do testowania zmienionych nieco sposobów archiwizacji oraz weryfikacji importu „starych” danych.

Deponowanie materiałów do E-LIS

W tej części referatu zostaną omówione sposoby deponowania publikacji do repozytorium E-LIS, grupy osób do tego uprawnione, kwestie praw autorskich oraz tryb pracy autora i redaktora. Polityka deponowania dokumentów w E-LIS zakłada przyjmowanie prac naukowych lub technicznych z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej oraz dziedzin pokrewnych, publikowanych i niepublikowanych, we wszystkich językach. Przekazywanie materiałów do E-LIS odbywa w się przez:

- autoarchiwizację (*self-archiving*) przez zarejestrowanych autorów,
- przesyłanie pracy pocztą elektroniczną do redaktora krajowego.

³ Więcej informacji o strukturze zarządzania E-LIS na stronie <http://eprints.rclis.org/cms/governance>.

⁴ Wykaz redaktorów krajowych i regionalnych E-LIS na stronie <http://eprints.rclis.org/cms/governance>.

Szczegóły dotyczące rejestracji użytkownika oraz deponowania dokumentu zostały wcześniej omówione przez polskie redaktorki E-LIS – Bożenę Bednarek-Michalską i autorkę niniejszego artykułu⁵. Zasady nieco się zmieniły po migracji archiwum z oprogramowania E-prints na platformę DSpace i będą wkrótce publikowane na witrynie E-LIS. Ogólne wytyczne pozostały jednak bez zmian. Dotyczy to obowiązku dołączania metadanych do tekstu dokumentu, np. opisu bibliograficznego, haseł przedmiotowych wg klasyfikacji JITA, streszczeń, słów kluczowych i bibliografii. Do tekstu w języku innym niż angielski należy obowiązkowo dodać streszczenie i słowa kluczowe po angielsku. Na rysunku 2 przedstawiono fragment formularza do wprowadzania metadanych. Na ekranie wyświetlają się pola odpowiednie dla wybranego typu publikacji – odmienne będą np. dla artykułu z czasopisma i prezentacji z konferencji.

The image shows a web form titled "Submit: Describe this Item" with a progress bar at the top containing buttons for Describe, Upload, Verify, License, License, and Complete. The form contains several sections:

- Status:** A dropdown menu labeled "*Status (please select...)" with instructions to state whether the deposit has been published.
- Refereed:** A dropdown menu labeled "*Refereed" with instructions to indicate if the work has been refereed.
- Authors:** Two input fields for "Last name" (e.g., Smith) and "First name(s) + 'Jr'" (e.g., Donald Jr), with an "Add More" button.
- Title:** An input field labeled "*Title" with instructions to enter the full title of the deposit.
- Subjects:** A dropdown menu labeled "*Subjects" with instructions to select at least one main subject category. The list includes: "Theoretical and general aspects of libraries and information", "Library and information science as a field", "Information theory and library theory", "Relationship of LIS with other fields", "No one of these, but in this section [Theoretical and general aspects of libraries and information]", and "Information use and sociology of information".
- Date:** A section labeled "*Date" with instructions to enter the date the EPrint was completed, submitted, published, or submitted for a Ph.D. It includes dropdowns for "Month: (No Month)", "Day:", and "Year:".
- Abstracts:** Two text areas. The first is labeled "*Abstract" with instructions to enter the English abstract. The second is labeled "Other Abstracts" with instructions to enter the abstract in its original language and/or others. Both have "Add More" buttons.

Rys. 2. Fragment formularza deponowania dokumentu w repozytorium E-LIS
Źródło: E-LIS [on-line]. [Dostęp 10.08.2011 po zalogowaniu], <http://eprints.rclis.org/>.

⁵ B. Bednarek-Michalska, L. Derfert-Wolf, E-LIS – archiwum publikacji z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej. W: *Biuletyn EBIB* [on-line]. 2006, nr 3 (73). [Dostęp 10.08.2011], http://www.ebib.info/2006/73/michalska_wolf.php.

Warto przy okazji poświęcić kilka słów klasyfikacji opracowanej specjalnie dla E-LIS. System klasyfikacji bibliotekoznawstwa i informacji naukowej JITA (JITA Classification Schema of Library and Information Science) powstał z połączenia klasyfikacji NewsAgentTopic i nieistniejącego już RIS Review of Information Science. JITA jest akronimem składającym się z pierwszych liter imion jej twórców, wszystkich związanych z E-LIS: José Manuel Barrueco Cruz, Imma Subirats Coll, Thomas Krichel i Antonella De Robbio. Klasyfikacja składa się z 12 głównych działów, które podlegają dalszemu podziałowi na jednym poziomie:

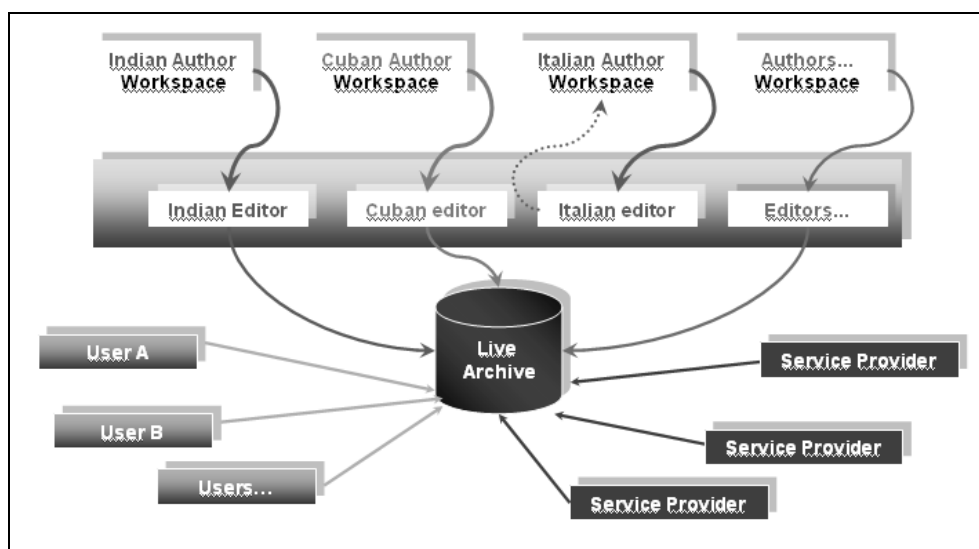
- A. Ogólne i teoretyczne aspekty bibliotek i informacji.
- B. Wykorzystanie informacji i aspekty socjologiczne.
- C. Użytkownicy, umiejętności informacyjne i czytelnictwo.
- D. Biblioteki jako kolekcje zbiorów.
- E. Publikowanie i problemy prawne.
- F. Zarządzanie.
- G. Przemysł informacyjny, zawód i szkolenia zawodowe.
- H. Źródła i kanały informacji.
- I. Usługi informacyjne i przetwarzanie informacji.
- J. Obsługa techniczna w bibliotekach, archiwach i muzeach.
- K. Technologie lokalne.
- L. Technologie informacyjne i biblioteczne.

W 2011 r. klasyfikacja JITA została przetłumaczona na 12 języków – w tym na język polski – dzięki niezwykłej mobilizacji zespołu E-LIS. Graficzne ujęcie schematu, w wersji wielojęzycznej, z odnośnikami do dokumentów powiązanych z poszczególnymi działami, przedstawiono w serwisie ASKOSI (<http://www.askosi.org/jita/>).

Wracając do trybu pracy w E-LIS – dokumenty oraz metadane przesłane przez zarejestrowanych użytkowników umieszcza się tymczasowo w buforze, gdzie są zatwierdzane, odrzucane lub zwracane autorowi (z uwagami) przez redaktorów. Po zatwierdzeniu dokument staje się natychmiast dostępny dla wszystkich zainteresowanych. Tryb pracy redaktorów pokazano na rysunku 3.

Omawiając zasady deponowania dokumentów, należy wspomnieć również o tym, kto może zamieszczać publikacje w E-LIS. W pierwszej kolejności każdy autor może zamieszczać własne publikacje, zaświadczając, że prawa autorskie są w jego posiadaniu. Może to zrobić również redaktor krajowy w imieniu autora, który prześle redakcji tekst i metadane w odpowiednim formacie. Uprawnieni do deponowania są również organizatorzy konferencji, o ile mają odpowiednie umowy z autorami prac. Każdy zarejestrowany użytkownik ma ponadto prawo do archiwizacji cudzych publikacji, jeśli są one dostępne w domenie publicznej lub jeśli działa w porozumieniu z autorem. Warto tu przypomnieć naczelne zasady związane w prawami autorskimi:

- wszystkie prace w E-LIS pozostają własnością autorów, którzy zachowują swoje prawa autorskie, zaświadczając, że dokument przesyłany do archiwum nie jest związany inną umową i może być publikowany w internecie,
- autorzy przekazują E-LIS prawa do przechowywania dokumentu i metadanych oraz do ich bezpłatnego udostępniania,
- autorzy zachowują prawa do preprintów, które mogą być archiwizowane bez ograniczeń – autor posiada wyłączne prawa autorskie,
- deponowanie postprintów wymaga sprawdzenia polityki danego wydawcy względem praw autorskich, np. w serwisie SHERPA/RoMEO (<http://www.sherpa.ac.uk/romeo/>).

Rys. 3. Schemat trybu pracy redaktorów E-LIS

Źródło: I. Subirats-Coll, F. Peset, D. Pavelic, The Successful Promotion of Open Access within the International Community of Library and Information Science, E-LIS, 2009. W: *LIDA 2009* [on-line] Dubrovnik & Zadar (Croatia), 25–29.05.2009. [Dostęp 10.08.2011], <http://eprints.rclis.org/bitstream/10760/13124/1/ELIS-LIDA.pdf>.

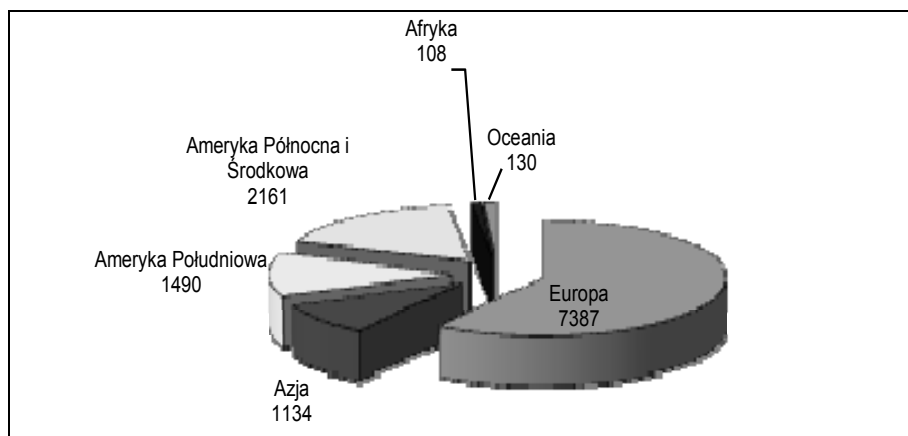
Co zawiera E-LIS?

E-LIS zawiera obecnie 12 164 dokumenty, głównie w formacie PDF, w 32 językach (dane z 6.08.2011 r.). Wśród zdeponowanych prac znajdują się:

- preprinty,
- artykuły z czasopism drukowanych i elektronicznych,
- referaty z konferencji, materiały konferencyjne,
- prezentacje z konferencji, postery,
- książki i monografie, fragmenty książek,

- materiały robocze – raporty z badań, projekty, plany,
- prace magisterskie, rozprawy doktorskie,
- artykuły z prasy i gazet,
- materiały szkoleniowe, instrukcje fachowe, podręczniki, poradniki, konspekty zajęć,
- bibliografie,
- zbiory danych,
- projekty, plany biznesowe.

Autorzy publikacji zdeponowanych w E-LIS pochodzą z sześciu kontynentów i z 98 krajów (rys. 4).

Rys. 4. Liczby nazwisk autorów prac w E-LIS (dane z 7.06.2011 r.)
 Źródło: opracowanie własne na podstawie: E-LIS [on-line]. [Dostęp 10.08.2011],
<http://eprints.rclis.org/>.

Wśród dokumentów z poszczególnych krajów przeważają prace z Hiszpanii, Włoch, Stanów Zjednoczonych, Indii, Kuby, Argentyny, Meksyku. W tabeli 1 przedstawiono liczbę publikacji z pierwszej szesnastki krajów najbardziej aktywnych w archiwizacji w E-LIS. Tak duża liczba dokumentów z pierwszych na liście państw ma z pewnością swe uzasadnienie w tym, że właśnie z nich pochodzą najbardziej aktywni redaktorzy E-LIS, w tym założyciele repozytorium. Działania promocyjne i osobiste zaangażowanie redaktorów krajowych mają zatem niemałe znaczenie dla „napełniania” archiwum dokumentami.

W zakresie tematyki prezentowanej w E-LIS najwięcej prac zarejestrowano w następujących grupach zagadnień (wg JITA):

- wykorzystanie informacji i aspekty socjologiczne (3315),
- źródła i kanały informacji (3272),
- technologie informacyjne i biblioteczne (2371),
- usługi informacyjne i przetwarzanie informacji (2061),
- biblioteki jako kolekcje zbiorów (1933).

Tabela 1

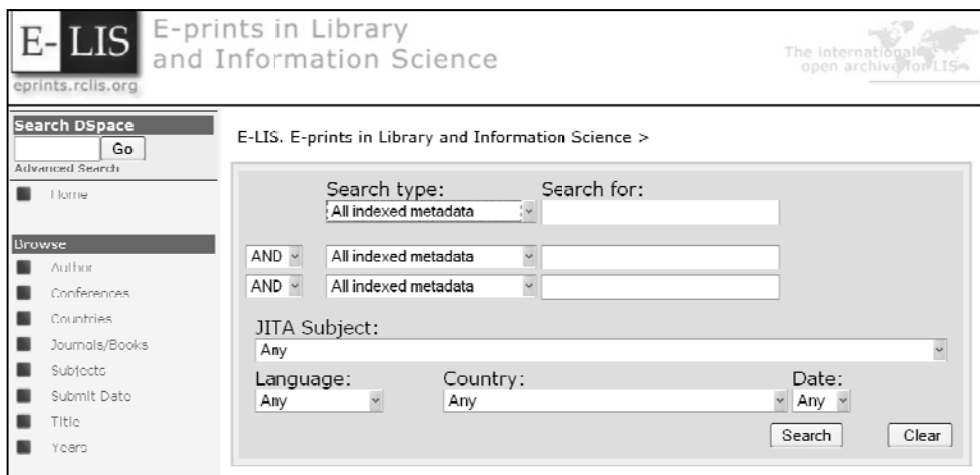
Liczba dokumentów zdeponowanych w E-LIS
wg 16 najbardziej aktywnych krajów
(dane z 7.06.2011 r.)

Lp.	Kraj	Liczba dokumentów
1	Hiszpania	2722
2	Włochy	1393
3	USA	675
4	Indie	655
5	Kuba	556
6	Argentyna	500
7	Meksyk	469
8	Wielka Brytania	454
9	Niemcy	442
10	Grecja	430
11	Turcja	415
12	Brazylia	412
13	Kanada	401
14	Austria	311
15	Serbia i Czarnogóra	244
16	Polska	219

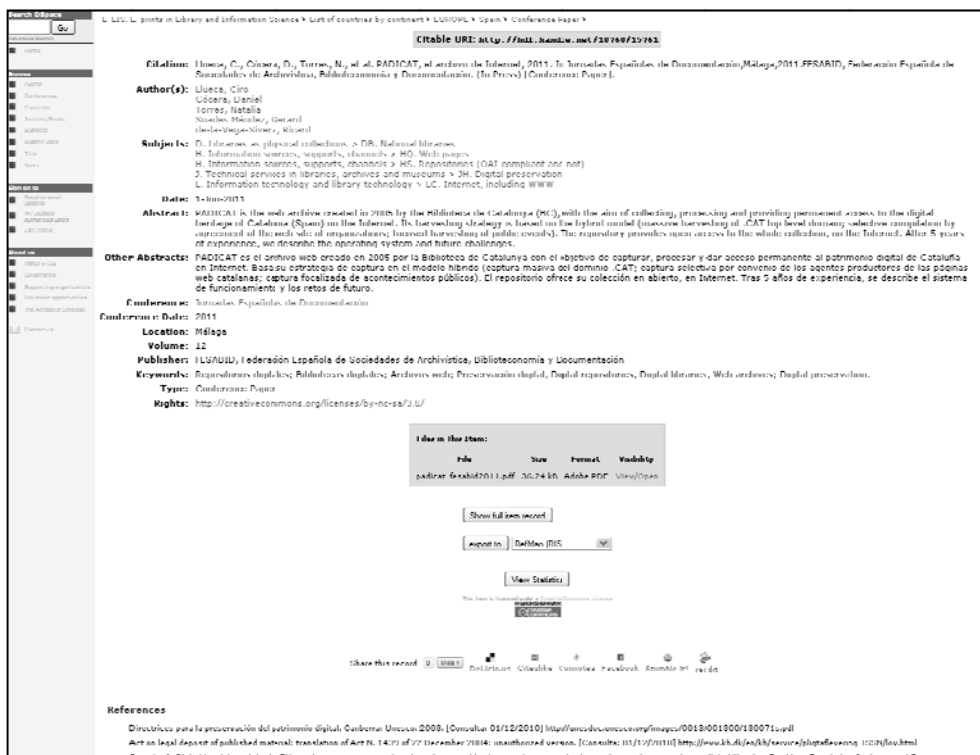
Źródło: opracowanie własne na podstawie: E-LIS [on-line]. [Dostęp 10.08.2011], <http://eprints.rclis.org/>.

Przeglądanie i wyszukiwanie

Jednym z celów archiwum E-LIS jest publiczne i bezpłatne udostępnianie dokumentów wszystkim użytkownikom internetu. Repozytorium można zarówno przeglądać (według nazwisk autorów, nazw konferencji, krajów, tytułów czasopism i książek, haseł przedmiotowych, daty archiwizacji, tytułów oraz roku publikacji), jak i przeszukiwać w trybie prostym i zaawansowanym (rys. 5). W rezultacie przeglądania/wyszukiwania użytkownik otrzymuje metadane wraz z linkiem do dokumentu, który może pobrać, o ile nie ma do niego ograniczonego dostępu (rys. 6).

Rys. 5. Wyszukiwanie proste i zaawansowane w E-LIS
 Źródło: E-LIS [on-line]. [Dostęp 10.08.2011], <http://eprints.rclis.org/>.

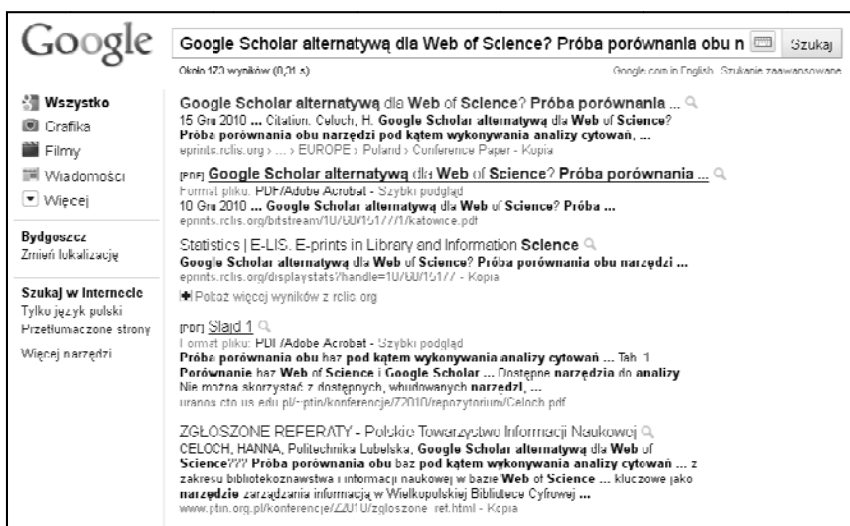
Rys. 6. Opis dokumentu z repozytorium E-LIS
 Źródło: E-LIS [on-line]. [Dostęp 10.08.2011], <http://eprints.rclis.org/>.

Korzyści dla autorów i dla użytkowników

Zalety istnienia repozytorium E-LIS są już dziś oczywiste. Praktycy i teoretycy bibliotekoznawstwa i informacji naukowej mają swoje miejsce do zamieszczania elektronicznych wersji publikacji i innych prac będących dopełnieniem publikowania tradycyjnego. Mogą deponować materiały dydaktyczne i polecać je studentom – z jednego miejsca – wraz z publikacjami innych autorów na podobne tematy. Oczywiście wszystko odbywa się bez ponoszenia kosztów zarówno przez autorów, jak i użytkowników. Dla bibliotekarzy, którzy znaleźli się w grupie pionierów wspierania ruchu Open Access i tworzenia repozytoriów w swoich instytucjach, funkcjonowanie własnego archiwum OA ma też niebagatelne znaczenie w zakresie:

- promocji otwartego dostępu, a w szczególności autoarchiwizacji i powoływania się na przykład E-LIS,
- prowadzenia bardziej profesjonalnych i popartych doświadczeniem rozmów z pracownikami nauki.

Dzięki deponowaniu publikacji w E-LIS wyniki badań oraz prace praktyczne z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej stają się bardziej widoczne i dostępne dla wszystkich zainteresowanych. Wzrasta prestiż środowiska i liczba cytowań poszczególnych autorów. Dzięki zgodności oprogramowania DSpace z Open Archive Initiative dokumenty zarejestrowane w E-LIS są jednocześnie indeksowane przez specjalistyczne i ogólne wyszukiwarki stosujące protokół OAI-PMH, np. Google, Google Scholar.

Rys. 7. Rezultaty wyszukiwania w Google publikacji z E-LIS
[Dostęp 10.08.2011].

Na rysunku 7 przedstawiono rezultaty wyszukiwania w Google referatu Hanny Celoch *Google Scholar alternatywą dla Web of Science? Próba porównania obu narzędzi pod kątem wykonywania analizy cytowań*. Uwagę zwraca to, że na pierwszych miejscach listy wyników znalazły się odnośniki do rekordu z metadana- nymi oraz pełnego tekstu zamieszczonych w E-LIS. Dopiero na kolejnych miej- scach są witryny z konferencji, na których wygłoszono referat.

Oprogramowanie DSpace pozwala na bieżące śledzenie statystyk wykorzy- stania poszczególnych dokumentów. Autorzy mają więc narzędzie zarówno do zdobywania wiedzy o popularności swoich prac, jak i do dokumentowania tego przy różnych okazjach, np. składaniu wniosków o granty itp. Statystyki przedsta- wiają (rys. 8):

- ogólną liczbę odsłon danego rekordu (metadane wraz z linkiem do pełnego tekstu dokumentu),
- liczbę odsłon według ostatnich siedmiu miesięcy,
- ogólną liczbę pobrań pełnego tekstu dokumentu,
- listę krajów, z których najczęściej pobierano dokument,
- listę miast, z których najczęściej pobierano dokument.

Statistics							
Total Visits							
							Views
Odkrywanie niewidzialnych zasobów sieci							1449
Total Visits per Month							
	December 2010	January 2011	February 2011	March 2011	April 2011	May 2011	June 2011
Odkrywanie niewidzialnych zasobów sieci	17	58	24	57	43	37	8
File Downloads							
							Views
derfert_CPI.pdf							2895
derfert_CPI_prezentacja.pdf							105
Top Country Views							
							Views
Poland							1181
United States of America							72
United Kingdom							17
Spain							14
Germany							10
Russian Federation							9
Romania							6
Sweden							6
Japan							5
Mexico							5
Top City Views							
							Views
Cracow							120
Kielce							110
Warsaw							101
Bydgoszcz							85
Kraków							74

Rys. 8. Statystyki wyszukiwania przykładowego dokumentu w E-LIS
 Źródło: E-LIS [on-line]. [Dostęp 10.08.2011], <http://eprints.rclis.org/>.

Plany rozwoju E-LIS

W kwietniu 2011 roku zatwierdzono oficjalny plan działania zespołu E-LIS. Publiczna wersja dokumentu *Acropolis Strategy*⁶ jest dostępna na witrynie E-LIS i zawiera najważniejsze cele zmierzające do ulepszenia usług serwisu, do osiągnięcia w 2011 roku:

- wdrożenie projektu nowego interfejsu graficznego E-LIS na licencji *Creative Commons*,
- przegląd i zmiana formularza do autoarchiwizacji dokumentów, z uwzględnieniem personalizacji niektórych funkcji,
- opracowanie podręcznika pracy w DSpace dla redaktorów,
- rewizja systemu klasyfikacji JITA: weryfikacja i dodanie nowych symboli, publikacja on-line za pomocą narzędzi pozwalających na utrzymanie wielojęzycznych słowników oraz poprawa procedur indeksowania w obszarze roboczym użytkownika (autora deponującego dokument),
- opublikowanie danych E-LIS zgodnie ze standardami semantycznego Web 3.0 – LOD (Linked Open Data) (<http://linkeddata.org/>),
- zbadanie możliwości publikowania metadanych E-LIS w ramach projektu otwarcia baz danych, zgodnie z Open Bibliographic Data (<http://openbiblio.net/>).

Literatura

- [1] BEDNAREK-MICHALSKA, B., DERFERT-WOLF, L., E-LIS – archiwum publikacji z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej. W: *Biuletyn EBIB* [on-line]. 2006, nr 3 (73). [Dostęp 10.08.2011]. Dostępny w World Wide Web: http://www.ebib.info/2006/73/michalska_wolf.php
- [2] CONSTANTINESCU, N., DE ROBBIO, A., DUPRIEZ, C. i in., Spring of Tulips: A community based translation of a classification system for Library and Information Science, 2011. [Conference Poster]. W: *CERN Workshop on Innovations in Scholarly Communication (OAI7)* [on-line]. Geneva (Switzerland), 22–24.06.2011. [Dostęp 10.08.2011]. Dostępny w World Wide Web: <http://eprints.rclis.org/bitstream/10760/15971/1/JitaPoster.pdf>
- [3] DE ROBBIO, A., KATZMAYR, M., The management of an international open access repository: the case of E-LIS. W: *GMS Medizin – Bibliothek – Information* [on-line] 2009, Vol. 9(1). [Dostęp 10.08.2011]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.egms.de/en/journals/mbi/2009-9/mbi000137.shtml>
- [4] E-LIS, *Acropolis Strategy* [on-line]. 04.2011. [Dostęp 10.08.2011]. Dostępny w World Wide Web: <http://eprints.rclis.org/cms/acropolis>
- [5] SUBIRATS-COLL, I., PESET, F., PAVELIC, D., The Successful Promotion of Open Access within the International Community of Library and Information Science: E-LIS, 2009. [Presentation]. W: *LIDA 2009* [on-line]. Dubrovnik & Zadar (Croatia), 25–29.05.2009. [Dostęp 10.08.2011]. Dostępny w World Wide Web: <http://eprints.rclis.org/bitstream/10760/13124/1/ELIS-LIDA.pdf>

⁶ E-LIS, *Acropolis Strategy* [on-line] 04.2011. [Dostęp 10.08.2011], <http://eprints.rclis.org/cms/acropolis>.